

การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจ
ชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่
**A Study of Thai tourist behavior effecting the decision-making in Hub Mae
Win Community Enterprise Group, Mae Wang District,
Chiang Mai Province**

จารุณี ศรีบุรี, ยุทธการ ไวยอาภา,
กิริติ ตระการศิริวานิช และ วุฒิพงษ์ ชั่วตระกูล
มหาวิทยาลัยแม่โจ้

**Jarunee Sriburi, Yutthakarn Waiapha,
Keerati Trakarnsiriwanich and Wutthipong Chiatrakul**
Maejo University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: pheungjaru@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน และ 2) ศึกษาระดับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยเก็บกลุ่มตัวอย่างจากนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน เคยมาท่องเที่ยวโดยใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน มาเป็นครั้งแรก ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน จากคำบอกเล่าจากบุคคลอื่น ส่วนใหญ่วัตถุประสงค์หลักศึกษาดูงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน เดินทางมาโดยพาหนะรถเช่า/จ้างเหมา ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน มากับโรงเรียน / สถานศึกษา มีค่าใช้จ่ายหลัก ส่วนใหญ่เป็นอาหาร / เครื่องดื่ม ในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน มีรูปแบบที่พักชุมชนที่ท่านตัดสินใจใช้บริการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ส่วนใหญ่เป็นโฮมสเตย์ ส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเลือกใกล้ชิดกับทรัพยากรทางธรรมชาติ ระยะเวลาในการเข้าพัก ส่วนใหญ่ 1 – 3 วัน ส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้บริการที่พักชุมชน 1 ครั้ง จุดเด่นของที่พักชุมชนมีความโดดเด่นในที่พักที่ตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ มีช่องทางในการจองที่พักชุมชน ทำการจองโดยตรงกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน 2) ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อการ

วันที่รับบทความ : 10 มีนาคม 2567; วันแก้ไขบทความ 26 มีนาคม 2567; วันตอบรับบทความ : 28 มีนาคม 2567

Received: March 10 2027; Revised: March 26 2024; Accepted: March 28 2024

ตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน มากที่สุด คือ ด้านทรัพยากร และชุมชนแวดล้อม

คำสำคัญ: พฤติกรรมนักท่องเที่ยว; การตัดสินใจ; ชุมชนฮับแม่วิน

Abstract

The objective of this research were 1) to study the behavior that affect to Hub Mae Win Community Enterprise 2) to study the decision making that to Hub Mae Win Community Enterprise, Mae Wang district, Chiang Mai province. This research was a quantitative research. The questionnaire were used as a study tool. The statistic used to analyze the data in this research included: (a) frequency, (b) percentage, and (c) Standard deviation.

This result of the study found that; 1) Tourist behavior in Hub Mae Win Community Enterprise found that Thai tourist travelled in Hub Mae Win Community Enterprise at the first time. Most of them known the information from hearsay and the main objective of travelling was study trip. Most of them used the rental vehicle with school. Most of them spent for food / beverage and travelling in July – September. 2) Tourist had the highest level of opinion towards the decision making in Hub Mae Win Village at high level, namely resource and community. There was a form of community accommodation that the tourist decided to use the services of the Hub Mae Win Community Enterprise. Most of them were homestay and had reason for choosing proximity to natural resource. The duration of stay was mostly 1 - 3 days. Most of them had a frequency of using community accommodation services once. The highlight of community accommodation was the location amidst nature. There were channel for reserving community accommodation. The Tourist made a reservation directly with the Hub Mae Win Community Enterprise Group.

Keywords: Tourist Behavior; Decision Making; Hub Maewin Community Enterprise Group

บทนำ

วิสาหกิจชุมชน หมายถึง กิจกรรมที่เกิดขึ้นในชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ และการอื่น ๆ ที่ดำเนินกิจการโดยประชาชนในชุมชนนั้น ๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง วิสาหกิจชุมชน เป็นการนำเอาปัจจัยการผลิต ความรู้ความสามารถ ภูมิปัญญาต่าง ๆ ที่ประชาชนในชุมชนพึงมีอยู่แล้วนั้น มาประกอบการเป็นผลผลิตหรือการบริการ เพื่อก่อให้เกิด รายได้แก่ประชาชนอาจวัดรายได้ที่เกิดขึ้นเป็นตัวเงินที่เราสามารถเห็นได้ชัดเจน แต่อีกด้านหนึ่ง ที่ได้รับการทำวิสาหกิจชุมชน คือ ประชาชนเกิดความผูกพัน ความสามัคคีมีความ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เกิดการเรียนรู้พึ่งพาตนเอง และผู้อื่นไปด้วยพร้อม ๆ กัน (สำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน, 2567 : ออนไลน์)

วิสาหกิจฮับแม่วินก่อตั้งขึ้นมา เพื่อเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และตลาดสินค้าในชุมชน สืบเนื่องจากพื้นที่ในชุมชนมีสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่หลากหลายและมีทรัพยากรที่ยังอุดมสมบูรณ์ประเพณีวัฒนธรรมที่เก่าแก่และน่าสนใจ (องค์การบริหารส่วนตำบลแม่วิน, 2567 : ออนไลน์) ดังนั้น จึงควรจะมีการอนุรักษ์สืบสานประเพณีและวัฒนธรรมพร้อมทั้ง ภูมิปัญญาให้อยู่ยั่งยืนจนถึงลูกหลาน รวมถึงการมีผลิตภัณฑ์สินค้าผ้าทอ ผ้าปัก งานฝีมือ ที่แสดงถึงเอกลักษณ์ที่งดงามของชนเผ่าท้องถิ่น มีภูมิปัญญาชาวบ้าน ที่น่าภาคภูมิใจ ควรค่าแก่การอนุรักษ์ สืบสานไว้ให้ยั่งยืนต่อไป

หลังสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 สิ่งที่ไม่สามารถเลี่ยงได้ คือ พฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป (มาร์เก็ตเทียร์, 2566 : ออนไลน์) พฤติกรรมของการท่องเที่ยวหลังสถานการณ์โควิด 19 คือ 1) เดินทางท่องเที่ยวในประเทศเป็นอันดับแรก 2) เดินทางท่องเที่ยวระยะใกล้สามารถเดินทางด้วยรถยนต์ส่วนตัว และ 3) เดินทางท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยว Unseen ผู้คนไม่พลุกพล่าน (พชรพจน์ นันทรามาศ และคณะ, 2563 : ออนไลน์) ความกังวลเรื่องความปลอดภัยทำให้นักท่องเที่ยวอยากไปเที่ยวที่ Unseen มากยิ่งขึ้น โดยแหล่งท่องเที่ยว Unseen แบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ 1) แหล่งท่องเที่ยวมหัศจรรย์และธรรมชาติ 2) แหล่งท่องเที่ยวผจญภัย 3) แหล่งท่องเที่ยวสิ่งศักดิ์สิทธิ์ 4) แหล่งท่องเที่ยวประเพณี วัฒนธรรม และ 5) แหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิต (พชรพจน์ นันทรามาศ และคณะ, 2563) นักท่องเที่ยวหลีกเลี่ยงที่ท่องเที่ยวยอดนิยมซึ่งอาจทำให้เสี่ยงในการติดโรคโควิด 19 จึงเลือกไปสถานที่ที่ผู้คนไม่พลุกพล่าน (Fallows al., 2020) โดยสถานที่ที่คนไทยรู้สึกปลอดภัยที่สุดคือการเดินทางไปท่องเที่ยวชายทะเล ภูเขา ป่า น้ำตก (มาร์เก็ตเทียร์, 2566 : ออนไลน์)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่จาง จังหวัดเชียงใหม่ประเด็นข้างต้นผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจศึกษาวิจัยการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วินสู่มาตรฐานรีสอร์ทชุมชน เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนาที่พักชุมชนของกลุ่มฮับแม่วินให้ดีขึ้นมากกว่าเดิม เมื่อมองในเชิงภาพรวม ในต้นน้ำนอกเหนือจากอรรถประโยชน์อันเกิดจากการท่องเที่ยวโดยทั่วไปแล้ว ชุมชนยังได้รับผลประโยชน์จากการมีรายได้จากนักท่องเที่ยวและอาชีพให้คนในพื้นที่ ซึ่งในกลางน้ำ ระหว่างการดำเนินงานพัฒนาที่พักชุมชนให้ยกระดับเป็นรีสอร์ทชุมชน จะได้เห็นถึงความร่วมมือกันระหว่างชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะเป็นตัวช่วยในการพัฒนาที่พัก อีกทั้งมักเกิดการเรียนรู้ซึ่งกันและกันระหว่างนักท่องเที่ยวและชุมชนในมิติต่าง ๆ รวมถึงเป็นการสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวระหว่างการเข้าพัก จนถึงปลายน้ำ ที่พักแรมชุมชนได้รับการยอมรับจากนักท่องเที่ยวมากขึ้น รวมถึงการสร้างประสบการณ์ใหม่ในการท่องเที่ยวในรูปแบบของที่พัก โดยผ่านทุกขั้นตอนของการบริหารจัดการที่แสดงความเป็นอัตลักษณ์ของคนในชุมชน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ รวมถึงมรดกภูมิปัญญาของชาวบ้านผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยวสร้างสรรค์ที่เป็นส่วนหนึ่งของที่พักชุมชนที่ถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบหนึ่งของการพัฒนาที่พักชุมชน โดยจากโจทย์วิจัยในเบื้องต้น ได้นำมาซึ่งปัญหาของงานวิจัยที่ผู้ศึกษาต้องการหาคำตอบเชิงประจักษ์เพื่อนำผลการศึกษามาสู่การพัฒนาท้องถิ่นและสังคมที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน
2. เพื่อศึกษาระดับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้คัดเลือกประชากร ผู้ตอบแบบสอบถามด้านนักท่องเที่ยวในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดให้นักวิชาการ ผู้ประกอบการทางด้านการท่องเที่ยว ร่วมกับนักศึกษาด้านการจัดการท่องเที่ยวและการโรงแรมที่ผ่านการลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน โดยมีหลักเกณฑ์ คือ ศักยภาพในการรองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่เกิน 50 คน คือก่อนการร่วมประเมินศักยภาพของวิสาหกิจฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ และหลังการดำเนินงานด้านการจัดการที่พักชุมชน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถาม ซึ่งได้กำหนดตัวแปรที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และครอบคลุมเนื้อหาในการวิจัยเพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ซึ่งแบบออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยมีลักษณะคำตอบเป็นตัวเลือก

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่ตัดสินใจใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีลักษณะเป็นคำตอบเป็นตัวเลือก

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวที่ตัดสินใจใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีลักษณะเป็นคำตอบเป็นตัวเลือก

3. การวิเคราะห์หาคุณภาพเครื่องมือ

1. หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยวิธีการของค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Objective Cogruence: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ผลการหา IOC ตอนที่ 2 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.80 และค่า IOC ตอนที่ 3 มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.89

2. ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Content reliability) โดยดำเนินการทดสอบแบบสอบถาม (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความใกล้เคียงกับประชากรของงานวิจัย คือชุมชนออนใต้ ตำบล

แม่อ่อน อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 30 ชุด หลังจากนั้นนำผลของข้อมูลที่ได้รับมาคำนวณหา ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามแบบของของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient) ผลการหาความเชื่อมั่น (Reliability) ตอนที่ 2 ได้เท่ากับ 0.96 และตอนที่ 3 ได้เท่ากับ 0.94

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

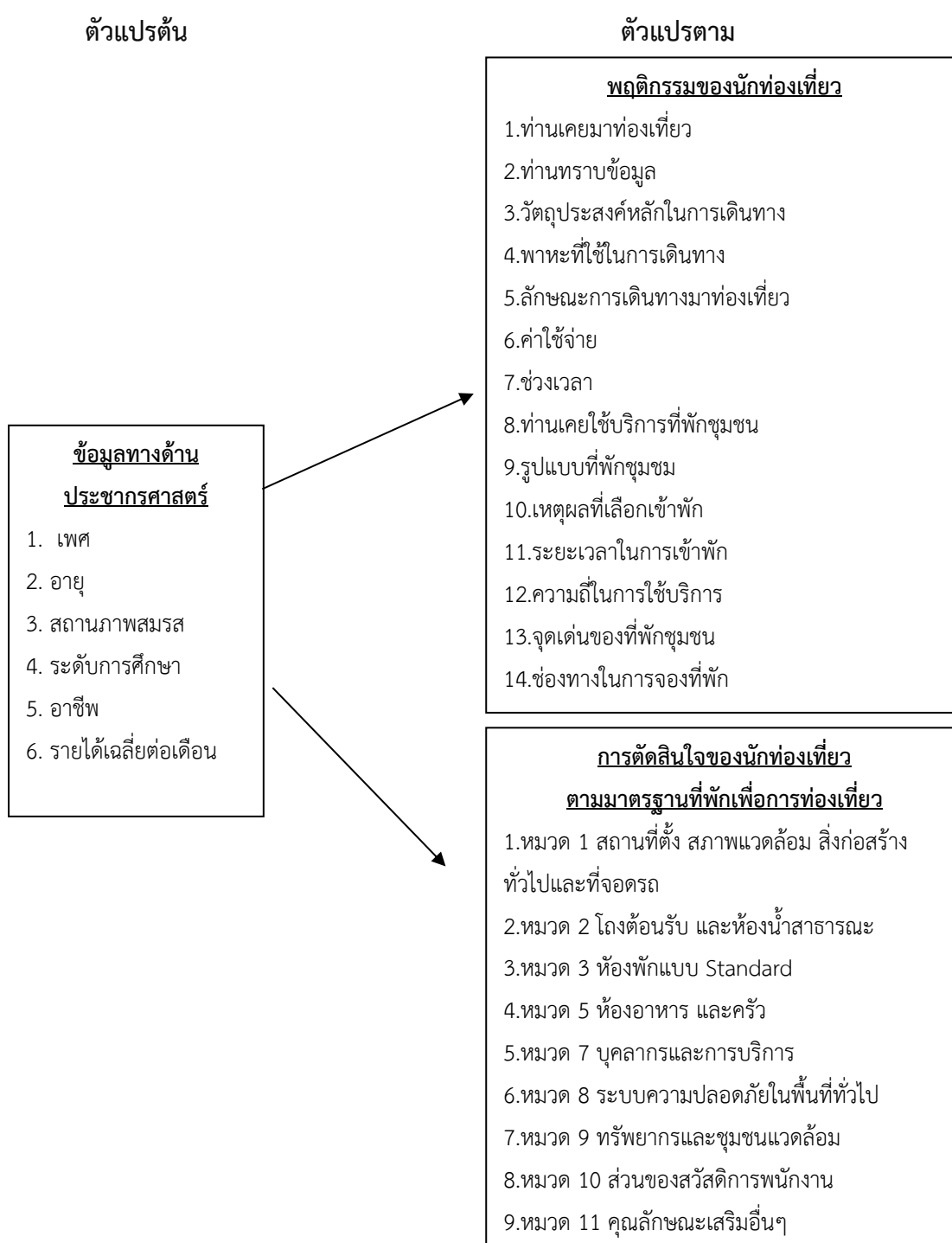
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีลักษณะของคำถามเป็นแบบปลายปิด (Closed-ended question) ด้วยวิธีการสอบถามจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วีน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้วิธีการทางสถิติที่ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณทางด้านประชากรศาสตร์ พฤติกรรมและระดับการตัดสินใจด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามลำดับ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแมวิน อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีประชากรศาสตร์ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว และทฤษฎีการตัดสินใจ โดยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 อยู่ในช่วงอายุ 21 – 30 ปี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 74.00 มีสถานภาพโสด จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 มีอาชีพหลักเป็นนักเรียน / นักศึกษา จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 และมีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.00 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 1 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1.1 ท่านเคยมาท่องเที่ยวโดยใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่แล้วกี่ครั้ง		
1.1 มาครั้งแรก	38	76.00
1.2 มามากกว่า 3 ครั้ง	7	14.00
1.3 มาเป็นครั้งที่ 2	5	10.00
รวม	50	100.00
2. ท่านทราบข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่จากแหล่งใดบ้าง		
2.1 คำบอกเล่าจากบุคคลอื่น	26	52.00
2.2 อินเทอร์เน็ต	18	36.00
2.3 อื่นๆ เช่น ข้อมูลจากอาจารย์ เพื่อนแนะนำ	4	8.00
2.4 หนังสือพิมพ์	1	2.00
2.5 บุธจัดแสดงสินค้า	1	2.00
รวม	50	100.00
3. วัตถุประสงค์หลักในการเดินทางมาท่องเที่ยวกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้เพื่ออะไร		
3.1 ศึกษาดูงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่	22	44.00
3.2 เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนชาติพันธุ์ปะกาเกอญอ	18	36.00
3.3 ศึกษาประวัติศาสตร์อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่	7	14.00

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
3.4 ศึกษาระบบนิเวศและทรัพยากรธรรมชาติอำเภอแม่วาง	1	2.00
3.4 ซื้อผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน	1	2.00
รวม	50	100.00
4.ท่านเดินทางมาโดยพาหนะประเภทใด		
4.1 รถเช่า / จ้างเหมา	27	54.00
4.2 รถยนต์ส่วนตัว	12	24.00
4.3 รถโดยสารประจำทาง	9	18.00
4.4 รถจักรยานยนต์	2	4.00
รวม	50	100.00
5.ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่		
5.1 มากับโรงเรียน/ สถานศึกษา	30	60.00
5.2 มากับเพื่อน	9	18.00
5.3 มากับคณะทัวร์	6	12.00
5.4 มากับครอบครัว	5	10.00
รวม	50	100.00
6.การเดินทางมาท่องเที่ยวครั้งนี้ ค่าใช้จ่ายหลักที่ท่านใช้จ่ายสูงที่สุดคืออะไร		
6.1 อาหาร/ เครื่องดื่ม	22	44.00
6.2 ที่พัก	16	32.00
6.3 พาหนะในการเดินทาง	10	20.00
6.4 ของที่ระลึก	2	4.00
รวม	50	100.00
7.ส่วนใหญ่แล้วท่านเดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงใด		
7.1 มกราคม – มีนาคม	3	6.00
7.2 เมษายน – มิถุนายน	3	6.00
7.3 กรกฎาคม – กันยายน	26	52.00
7.4 ตุลาคม – ธันวาคม	18	36.00
รวม	50	100.00

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
8.รูปแบบที่พักชุมชนท่านตัดสินใจใช้บริการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน		
8.1 โฮมสเตย์	23	46.00
8.2 เกสเฮาส์	14	28.00
8.3 รีสอร์ท	12	24.00
8.4 บ้านของชุมชนชาติพันธ์	1	2.00
รวม	50	100.00
9.เหตุผลที่ท่านเลือกเข้าพักที่ชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน		
9.1 ใกล้ชิดกับทรัพยากรธรรมชาติ	33	66.00
9.2 การบริการของคนในชุมชน	7	14.00
9.3 ชื่อเสียงของที่พักชุมชน	4	8.00
9.4 รีวิวจากสื่อออนไลน์	2	4.00
9.5 ทำเลที่ตั้ง	2	4.00
9.6 สิ่งอำนวยความสะดวก	1	2.00
9.7 มีความแตกต่างจากที่พักอื่นๆ	1	2.00
รวม	50	100.00
10.ระยะเวลาที่ท่านเข้าพักแรมในครั้งนี้		
10.1 1 – 3 วัน	50	100.00
รวม	50	100.00
11.ความถี่ในการใช้บริการที่พักชุมชนในจังหวัดเชียงใหม่ต่อปี		
11.1 1 ครั้ง	25	50.00
11.2 2 – 3 ครั้ง	19	38.00
11.3 4 – 5 ครั้ง	4	8.00
11.4 5 ครั้งขึ้นไป	2	4.00
รวม	50	100.00
12. ท่านคิดจุดเด่นของที่พักชุมชนมีความโดดเด่นในด้านใด		
12.1 ที่พักที่ตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ	22	44.00
12.2 ได้เรียนรู้วัฒนธรรมและใกล้ชิดกับวิถีชีวิตชุมชน	9	18.00
12.3 ที่พักที่มีการจัดกิจกรรมท่องเที่ยวภายในชุมชน	7	14.00
12.4 มีพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตระหว่างกัน	6	12.00

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
12.5 เจียบสงบ ห้างไกลความวุ่นวาย	4	8.00
12.6 ได้ลิ้มลองอาหารท้องถิ่นและอาหารชาติพันธุ์	2	4.00
รวม	50	100.00

13. ช่องทางในการจองที่พักชุมชน		
13.1 ทำการจองโดยตรงกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน	31	62.00
13.2 จองในรูปแบบออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ อีเมล โซเชียลมีเดีย	15	30.00
13.3 ทำการจองกับตัวแทนขายห้องพักในโรงแรมทางออนไลน์	2	4.00
13.4 ทำการจองกับบริษัททัวร์	2	4.00
รวม	50	100.00

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน เคยมาท่องเที่ยวโดยใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มาเป็นครั้งแรก (ร้อยละ 76.00) รองลงมาคือ มากกว่า 3 ครั้ง (ร้อยละ 14.00) ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่จากคำบอกเล่าจากบุคคลอื่น (ร้อยละ 52.00) รองลงมาคือ อินเทอร์เน็ต (ร้อยละ 36.00) ส่วนใหญ่วัตถุประสงค์หลักศึกษาดูงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน (ร้อยละ 44.00) รองลงมาคือ เรียนรู้วิถีความเป็นอยู่ของชุมชนชาติพันธุ์ปะกาเกอญอ (ร้อยละ 36.00) เดินทางมาโดยพาหนะรถเช่า/จ้างเหมา (ร้อยละ 54.00) รองลงมาคือ รถยนต์ส่วนตัว (ร้อยละ 24.00) ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน มากับโรงเรียน / สถานศึกษา (ร้อยละ 60.00) รองลงมาคือ มากับเพื่อน (ร้อยละ 18.00) มีค่าใช้จ่ายหลัก ส่วนใหญ่เป็นอาหาร / เครื่องดื่ม (ร้อยละ 44.00) รองลงมาคือ ที่พัก (ร้อยละ 32.00) ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน (ร้อยละ 52.00) รองลงมาคือ ตุลาคม – ธันวาคม (ร้อยละ 36.00) มีรูปแบบที่พักชุมชนที่ท่านตัดสินใจใช้บริการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ส่วนใหญ่เป็นโฮมสเตย์ (ร้อยละ 46.00) รองลงมาคือ เกสเฮาส์ (ร้อยละ 28.00) ส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเลือกใกล้ชิดกับทรัพยากรทางธรรมชาติ (ร้อยละ 66.00) รองลงมาคือ การบริการของคนในชุมชน (ร้อยละ 14.00) ระยะเวลาในการเข้าพัก ส่วนใหญ่ 1 – 3 วัน (ร้อยละ 100.00) ส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้บริการที่พักชุมชน 1 ครั้ง (ร้อยละ 50.00) รองลงมาคือ 2 – 3 ครั้ง (ร้อยละ 38.00) จุดเด่นของที่พักชุมชนมีความโดดเด่นในที่พักที่ตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ (ร้อยละ 44.00) รองลงมาคือ ได้เรียนรู้วัฒนธรรมและใกล้ชิดกับวิถีชีวิตชุมชน (ร้อยละ 18.00) ส่วนใหญ่มีช่องทางในการจองที่พักชุมชน ทำการจองโดยตรงกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน (ร้อยละ

62) รองลงมาคือ ทำการจองกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน โดยตรงในรูปแบบออนไลน์ (ร้อยละ 30.00) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาระดับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 2 การตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย

การตัดสินใจของนักท่องเที่ยว	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความคิดเห็น
1. สถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อม สิ่งก่อสร้างทั่วไปและที่จอดรถ	3.10	0.97	ปานกลาง
2. โถงต้อนรับ และห้องน้ำสาธารณะ	3.16	0.99	ปานกลาง
3. ห้องพักแบบ Standard (รวมทางเดินระเบียงและห้องน้ำ)	3.40	1.38	มาก
4. ห้องอาหาร และครัว	3.79	1.28	มาก
5. บุคลากรและการบริการ	3.57	0.83	มาก
6. ระบบความปลอดภัยในพื้นที่ทั่วไป	2.84	1.10	ปานกลาง
7. ทรัพยากรและชุมชนแวดล้อม	4.06	0.92	มาก
8. ส่วนของสวัสดิการพนักงาน	3.34	1.04	ปานกลาง
9. คุณลักษณะเสริมอื่นๆ	3.82	0.97	มาก
ค่าคะแนนเฉลี่ยรวม	3.45	1.05	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน พบว่า ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 3.45$, S.D. = 1.05) เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มากที่สุด คือ ทรัพยากรและชุมชนแวดล้อม ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = 0.92) รองลงมา คือ คุณลักษณะเสริมอื่นๆ ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 1.05) ห้องอาหาร และครัว

($\bar{X}$ = 3.79, S.D. = 1.28) บุคลากรและการบริหาร ($\bar{X}$ = 3.57, S.D. = 0.83) ห้องพักแบบ Standard (รวมทางเดินระเบียงและห้องน้ำ) ($\bar{X}$ = 3.40, S.D. = 1.38) ส่วนของสวัสดิการพนักงาน ($\bar{X}$ = 3.34, S.D. = 1.04) โถงต้อนรับ และห้องน้ำสาธารณะ ($\bar{X}$ = 3.16, S.D. = 0.99) สถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อม สิ่งก่อสร้างทั่วไปและที่จอดรถ ($\bar{X}$ = 3.10, S.D. = 0.97) และด้านที่นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่น้อยที่สุด คือระบบความปลอดภัยในพื้นที่ทั่วไป ($\bar{X}$ = 2.84, S.D. = 1.10) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้โดยผู้วิจัยสามารถอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน พบว่า เคยมาท่องเที่ยวโดยใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ มาเป็นครั้ง ส่วนใหญ่ทราบข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน จากคำบอกเล่าจากบุคคลอื่น มีวัตถุประสงค์หลักศึกษาดูงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน เดินทางมาโดยพาหนะรถเช่า/จ้างเหมา ลักษณะการเดินทางมาท่องเที่ยวกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน มากับโรงเรียน / สถานศึกษา มีค่าใช้จ่ายหลักส่วนใหญ่เป็นอาหาร / เครื่องดื่ม ส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวในช่วงเดือนกรกฎาคม – กันยายน มีรูปแบบที่พักชุมชนที่ทันทัดสนใจใช้บริการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ส่วนใหญ่เป็นโฮมสเตย์ ส่วนใหญ่มีเหตุผลในการเลือกใกล้ชิดกับทรัพยากรทางธรรมชาติ โดยมีระยะเวลาในการเข้าพัก ส่วนใหญ่ 1 – 3 วัน ส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้บริการที่พักรวมชน 1 ครั้ง จุดเด่นของที่พักรวมชนมีความโดดเด่นในที่พักรที่ตั้งอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ ส่วนใหญ่มีช่องทางในการจองที่พักชุมชน ทำการจองโดยตรงกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วสันต์ กานต์วรนนท์ (2563: 158-170) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พักรีสอร์ตของนักท่องเที่ยวในอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้บริการที่พักรีสอร์ตปีละ 2-3 ครั้ง ซึ่งในการเข้าพักรีสอร์ตในแต่ละครั้งส่วนใหญ่ใช้เวลา 2-3 วัน โดยราคาที่พักรีสอร์ตที่เลือกใช้บริการ ทั้งนี้ช่วงวันที่เข้าพักรีสอร์ตส่วนใหญ่เป็นวันหยุดเทศกาล วิธีที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้สำรองห้องพัก คือ ทางโทรศัพท์โดยตรง และเหตุผลในการตัดสินใจเลือกใช้บริการที่พักรีสอร์ตของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เพราะอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยณรงค์ พิพิธิรัตน์ (2559 : 64-131) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เลือกใช้บริการที่พักโฮสเทล ในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีจุดประสงค์ที่เลือกโฮสเทลพักกับเพื่อน มีการเลือกใช้บริการประเภทห้องพักของโฮสเทลที่มีห้องพักแบบครอบครัว (Family room) มีการเลือกซื้อห้องพักประเภทโฮสเทล ส่วนใหญ่เชื่อมั่นในมาตรฐานสิ่งอำนวยความสะดวกสบายต่างๆของโฮสเทล

โดยมีบุคคลที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจใช้บริการที่พักประเภทโฮสเทลส่วนใหญ่คือ สมาชิกในครอบครัว/คู่รัก มีช่วงเวลาในการตัดสินใจตามความสะดวกของตัวเอง

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การศึกษาระดับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวยังวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน พบว่า ในภาพรวมนักท่องเที่ยวมีระดับความคิดเห็นต่อการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน มากที่สุด คือ ทรัพยากรและชุมชนแวดล้อม (รองลงมา คือ ห้องอาหารและครัว บุคลากรและการบริการ ห้องพักแบบ Standard (รวมทางเดินระเบียงและห้องน้ำโถงต้อนรับ และห้องน้ำสาธารณะ สถานที่ตั้ง สภาพแวดล้อม สิ่งก่อสร้างทั่วไปและที่จอดรถ และระบบความปลอดภัยในพื้นที่ทั่วไป ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัชชัย มงคลจันทร์กุล (2564: 70-98) ศึกษาเรื่อง การตัดสินใจและพฤติกรรมการเลือกใช้บริการรีสอร์ทในเขตจังหวัดตรัง พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีระดับการตัดสินใจกับกระบวนการในการตัดสินใจเลือกใช้บริการรีสอร์ทในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยระดับการตัดสินใจลำดับแรกคือ ด้านการรับรู้ถึงความต้องการหรือปัญหา รองลงมาคือด้านการประเมินทางเลือกด้านการตัดสินใจซื้อ ด้านพฤติกรรมภายหลังการซื้อและด้านการแสวงหาข้อมูลตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้

1.1 จากผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีพฤติกรรมในการเดินทางมาวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วินมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาดูงาน ดังนั้นควรให้นักวิชาการ และผู้จัดการท่องเที่ยว ได้ทราบถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น และสามารถนำผลการวิจัย ไปเป็นองค์ความรู้ หรือนำไปวางแผนในการจัดส่งเสริมการเข้ามาทัศนศึกษาในชุมชนแม่วิน

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีพฤติกรรมตัดสินใจใช้บริการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่เป็นรูปแบบโฮมสเตย์ ดังนั้นควรให้นักวิจัยพัฒนาต้นแบบรูปแบบที่พักชุมชนสู่มาตรฐานรีสอร์ทชุมชนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมกับหลาย ๆ ฝ่ายทั้งหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน คนในชุมชนที่ทำให้เกิดเป็นรูปแบบใหม่ของที่พักอันเป็นประโยชน์อย่างมากต่อคนในชุมชน

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีพฤติกรรมในการเดินทางมาวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วินมีเหตุผลในการเลือกใกล้ชิดทรัพยากรธรรมชาติ มีระยะเวลาในการเข้าพัก 1-3 วัน ดังนั้นนายกองค์การปกครองท้องถิ่น โดยเฉพาะนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่และผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่าง ๆ สามารถนำรูปแบบการพัฒนาที่พิกชุมชนสู่มาตรฐานรีสอร์ทชุมชนครั้งนี้ไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย สร้างแผนงานในการดำเนินงาน รวมถึงสร้างการบริการที่พิกชุมชนให้ได้มาตรฐาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่ให้ยั่งยืนต่อไป

1.4 จากผลการวิจัย พบว่า ระดับการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านทรัพยากรและชุมชนแวดล้อม ดังนั้นผู้อำนวยการสำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดเชียงใหม่ สามารถนำผลการศึกษานี้ไปจัดทำแผนและนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านที่พักให้กับนักท่องเที่ยว รวมถึงสามารถใช้เป็นแนวทางในการออกกฎหมายในการควบคุมและสนับสนุนการบริการให้กับนักท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ได้

1.5 จากผลการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยมีพฤติกรรมในการเลือกช่องทางในการจองที่พักชุมชน ทำการจองโดยตรงกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ดังนั้นจึงควรให้ผู้ประกอบการที่พักชุมชนทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่ สามารถนำเอาผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการวางนโยบายให้กับธุรกิจของตนเอง เพื่อเป็นการประกอบธุรกิจอย่างมีมาตรฐานและตอบสนองความต้องการให้กับนักท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยที่ตัดสินใจใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษานักท่องเที่ยวชาวต่างชาติด้วย

2.2 การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะพฤติกรรมและการตัดสินใจนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาส่วนประสมทางการตลาดเพื่อสามารถการวิจัยไปวางแผนการตลาดให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนฮับแม่วิน

เอกสารอ้างอิง

- ชัยณรงค์ พิพิธวีรนนท์. (2559). ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เลือกใช้บริการที่พักประเภทโฮสเทล ในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมป์ฟอร์ด.
- มาร์เก็ตเทียร์ออนไลน์. (2566). โควิด-19 ส่งผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค และทัศนคติที่มีต่อแบรนด์อย่างไร. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา <https://marketeeronline.co/archives>.
- สำนักงานเลขาธิการ คณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน. (2567). วิสาหกิจชุมชนน่ารู้. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 15 กุมภาพันธ์ 2567. แหล่งที่มา http://www.sceb.doae.go.th/index_n2.html

- ธัชชัย มงคลจันทร์สกุล. (2564). *การตัดสินใจและพฤติกรรมการเลือกใช้บริการรีสอร์ทในเขตจังหวัดตรัง*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก.
- พชรพจน์ นันทรามาศ, กิตติพงษ์ เรือนทิพย์ และ จารุวรรณ เหล่าสัมฤทธิ์. (2563). เจาะพฤติกรรมท่องเที่ยวใน New Normal: เมื่อโควิดทำให้ชีวิตเปลี่ยน. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2566 แหล่งที่มา: https://krungthai.com/Download/economyresources/EconomyResourcesDownload_450เจาะพฤติกรรมท่องเที่ยวใน_New_Normal_เมื่อโควิดทำให้ชีวิตเปลี่ยน_31_08_63.pdf.
- วสันต์ กานต์วรรณ์. (2563). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกใช้บริการที่พัก รีสอร์ทของนักท่องเที่ยวในอำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*. 4 (2), 158-170.
- องค์การบริหารส่วนตำบลแม่วิน. (2566). ข้อมูลทั่วไปของวิสาหกิจฮับแม่วิน. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 15 ธันวาคม 2566. แหล่งที่มา: https://www.maewin.net/index.php?ge=view_lan=0701245
- Fallows, J., Wadhwa, V., Rolf Potts, P. I., Becker, E., Crabtree, J., Juniac, A. d. & Thei, S. (2020). *The Future of Travel After the Coronavirus Pandemic*. Foreignpolicy.com. Available <https://foreignpolicy.com/2020/06/13/travel-tourism-coronavirus-pandemic-future/> (13 June 2020).